

به یاد استاد ایرج افشار

محمد آصف فکرت هروی *

نمانده یک دل درد آشنا؛ بیا برویم
بیا کزین چمن ای دوست چون صبا برویم
رسیده وقت که ما نیز ازین سرا برویم
ببند بار که دنبال آشنا برویم
گذشت نوبت و بهتر کز آسیا برویم
به دلخوشی بر یاران دگر کجا برویم؟
بیا که در پی یاران با وفا برویم
مباش بسستۀ این خاکدان؛ بیا برویم
بگو بیا برویم و مگو چرا برویم.

چرا ز قافله هم‌دلان جدا برویم؟
چو سرو خاک‌نشین گشت و لاله خونین دل
همه‌سرای نشینان آشنارفتند
زمانه با ما، ما با زمانه، بیگانه
بخوان ز موی سپیدت که گندمت شد آرد
ز هر که نام بری بشنوی «روانش شاد»
ببین که مانده، درین کوی، از وفاداران
دلا چنین که شکستی ز رفتن افشار
هزار حجت دیگر برای رفتن هست

***

و همکوی شدیم و در مدت سه سال گاه و بی‌گاه از مهر و نوازش ایشان برخوردار بودم. اما ارادت و دوستداری نگارنده بیشتر از آن روی است که ایشان نمادی استوار و سرفراز از فرهنگ والای کهن ما بود. خدمات انسانی و فرهنگی استاد افشار مقامی والا و ارجمند داشته و دارد. او روزگاری دراز پیام فرهنگ و زبان و ادب فارسی را به جهان، و پیام جهان فرهنگ را به فارسی‌زبانان می‌رسانید. احساس تأثر نگارنده در چند بیتی که در بالا یاد شد، بیانگر باور ژرف او به مقام والای استاد روان شاد ایرج افشار است.

روزگاری دراز است که با استاد ایرج افشار آشنایی و به ایشان ارادت دارم. دانش آموز دبیرستان بودم که نام و نوشته‌هایشان برایم آشنا و دوست‌داشتنی بود. در سال ۱۳۵۳ خورشیدی ایشان را در دفتر مجله *راهنمای کتاب* دیدم و ساعتی نشستیم و گفتیم و شنیدیم. یادم نیست دقیقاً در چه موضوعاتی و یادم هست که ایشان بسیار بنده را مورد لطف و محبت قرار دادند. از آن به بعد چند بار دیگر در کابل و تهران دیدارها تازه شد؛ تا از خوش‌قسمتی به سال ۱۳۶۶ در کامرانیه تهران همسایه

* پژوهشگر و مصحح

ناشران آثار و همکاران پایدار

سیدفرید قاسمی *

توزیع گرفت. نشر آثار افشار با درگذشتش پایان نمی‌یابد، چرا که ده‌ها تألیف، تصحیح و شماری از نگاشته‌هایش در مؤسسه‌های انتشاراتی و در گنجینه شخصی‌اش آماده نشر است. با انتشار مجموعه‌های یادشده، شمار آثار او اعم از تألیف و تصحیح و کوشش‌گری و نگارش از ۳۰۰ عنوان درمی‌گذرد. افشار، در کارنامه خود هم نشرپژوهی دارد و هم مدیریت نشر: قائم مقام مدیرعامل بنگاه ترجمه و نشر کتاب (۱۳۳۵-۶۰)

۶۰ سال از عمر ۸۵ ساله استاد ایرج افشار با ناشران کتاب سپری شد. نخستین کتاب او را با عنوان *نثر فارسی معاصر*، کانون معرفت در فروردین ۱۳۳۰ چاپ کرد و آخرین اثرش که در واپسین روزهای حیاتش از زیر چاپ درآمد، *کوشش‌گری کتاب‌گزارش‌های سیاسی و شنگتن و یادداشت‌های زندان/لهیار صالح* بود که با همکاری پژمان فیروزبخش به وسیله انتشارات سخن، ۱۸ اسفند ۱۳۸۹ مجوز

* پژوهشگر تاریخ مطبوعات

